

Sprint review Common Ground

27 mei 2025

Agenda

13.00 – 13.15u	Resolutie & Propositie Common Ground
13.15 – 13.30u	Samenwerken in (Ontwikkel)communities
13.30 – 13.50u	Standaardisatie & Common Ground Technische Specificatie-proces
13.50 – 14.05u	Werkgroep Zelfscan
14.05 – 14.20u	Werkgroep I-visie

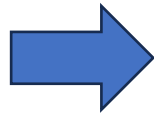

Resolutie & Propositie Common Ground (door Tseard Hoekstra)

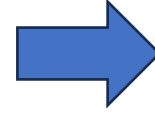

In perspectief

**Nederlandse
Digitaliserings
Strategie**

**Resolutie
Collectivisering
Digitalisering**

**Collectiviseringsvoorstel
Realisatiekoers
Common Ground**

Resolutie Collectivisering Digitalisering

De leden [van de VNG] stemmen ermee in dat:

- Zij bereid zijn tot verregaande collectivisering van de gemeentelijke digitalisering, ook voorbij de focus van Common Ground, met als streefbeeld om uiteindelijk meer dan 80 procent collectief te organiseren;
- Zij de gemeentelijke digitalisering hiervoor als één bestuurslaag zullen sturen en organiseren onder het motto ‘de vrijblijvendheid voorbij’, en waar mogelijk aansluiting zoeken bij de nationale ontwikkelingen, volgens principes in de bijlage;
- De uitvoering van deze resolutie zal gebeuren door afzonderlijke en navolgende ‘collectiviseringsvoorstellen’ op specifieke onderwerpen, met daarin de uitwerking zoals governance, organisatie, financiering en wijze van implementatie.

Realisatiekoers - afwegingskader

Samen Denken

Samen Bouwen

Samen Exploiteren

Meer Samen Organiseren

Meer grip

Meer veranderkracht

Meer slagkracht, etc.

Professioneel
opdrachtgeverschap!

Realisatiekoers Common Ground

Dictum

- In te stemmen met het collectiviseringsvoorstel Common Ground en de daarin voorgestelde afbakening op het onderwerp gemeentelijke dienstverlening: “platform dienstverlening en Mijn Services”, in nauwe samenwerking met de markt.

Om deze strategie te realiseren, wordt gewerkt met drie samenwerkingsvormen:

- Samen Denken – Gemeenten stellen gezamenlijk kaders en standaarden op. Deze afspraken zorgen voor een heldere basis waar marktpartijen op kunnen aansluiten.
- Samen Bouwen – Gemeenten treden gezamenlijk op als opdrachtgever voor de ontwikkeling van standaardsoftware. Dit gebeurt in samenwerking met de markt, waarbij gemeenten sturen op kwaliteit, kosten en tijdige levering.
- Samen Exploiteren – Gemeenten dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en gebruik van de software. Leveranciers ondersteunen hierbij, maar de regie en het eigenaarschap liggen bij de gemeenten.

Van onderdeel tot onderdeel wordt bepaald welke samenwerkingsvorm het meest passend is met als uitgangspunt daarbij steeds te kiezen voor de meest collectieve wijze van samenwerken: collectief waar het kan, decentraal waar het moet.

Van koers naar “hoe en wat”

- De realisatiekoers legt richting en principes vast:
 - Collectivisering
 - Rolneming van (collectief van) gemeenten
- Maar er moet nog heel veel uitgewerkt worden
 - Realisatiestrategie
 - Marktstrategie
 - Transitiewijze
 - ...
- Uitwerking vanuit programma in samenwerking met alle stakeholders
- Werkconferentie na de zomer

Samenwerken in (Ontwikkel)communities (door Martin Pronk)

Wat is een community?

Een groep gelijkgestemden met meerdere gemeenschappelijke kenmerken die elkaar regelmatig opzoeken, en hieruit waarde halen, vanwege een gezamenlijke behoefte, situatie of doel.

Deelname staat open voor iedereen die op enige wijze bijdraagt aan realisatie van het gemeenschappelijke doel.

Hierbij weegt het gemeenschappelijke doel vaak zwaarder dan het persoonlijke doel.

Voor wie?

- Gemeenten (gebruikers, opdrachtgevers)
- Ontwikkelaars (interne of externe bouwpartijen)
- Leveranciers (dienstverleners)
- Common Ground / VNG

Waarom lid worden?

- Bijdragen aan de realisatie van een hoger doel
- Nieuwe kennis en vaardigheden ontwikkelen
- Invloed uitoefenen op de gezamenlijke keuzes
- Ergens onderdeel van **willen** zijn
- Anderen helpen
- Zingeving (bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke uitdagingen)
- Financieel

Wat is een ontwikkelcommunity?

Doel kan bestaan of ontstaan

- Om gezamenlijk te ontwikkelen, te (laten) beheren en verbeteren van softwarecomponenten en toepassingen voor gemeentelijke dienstverlening.
- Hergebruik en opschaling van open source-oplossingen te bevorderen
- Om een werkend product te leveren én onderhoud en beheer te regelen!

Acties

- Deelname aan communities voor gemeenten en marktpartijen vereenvoudigen
- Leren van de ervaringen in bestaande (koploper)communities
- Wensen ophalen voor en in (nieuwe) communities
- Faciliteren, ondersteunen en verbinding leggen tussen verschillende communities
- Synergie bevorderen

Focus komende sprint(s)

- Indeling van communities in categorieën
- GZAC community optimaliseren

Verder uitwerken

- Praktische handvatten
- Eenvoudige spelregels
- Heldere afspraken

Standaardisatie & Common Ground Technische Specificatie-proces (door Marco Slettenhaar)

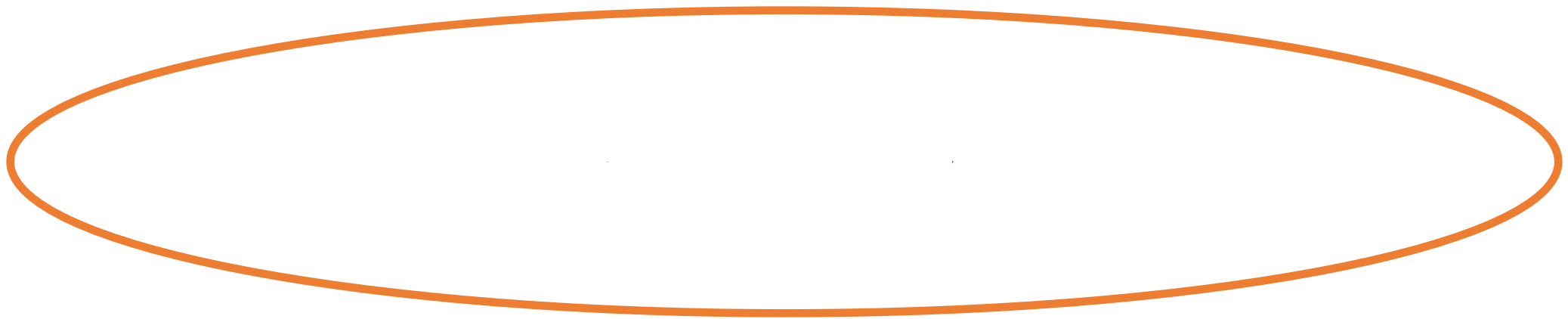

Terugblik vorige sprint

- CGTS
- Standaard
- Kandidaat
- Voorstadium

Vormgeving CGTS proces

Focus -> API's

Huidige focus

- Koppelvlak
- API
- Laag 2

CGTS Register -> CG Kandidaat Standaard

Invullen digitale aanvraag

Vul dit formulier zo volledig mogelijk in.

Vraag	Antwoord
Basisinformatie	
1 Wat is de naam van de standaard?	Mijntaken
2 Wat is de verkorte naam van de standaard?	Mijntaken
3 Wat is de omschrijving van de standaard?	Mijntaken, een taak wordt geïnitieerd door de overheidsorganisatie richting de inwoner of ondernemer
Inhoudelijke specificaties	
1 In welke ontwikkelfase bevindt de standaard zich?	In productie
2 Voor welk domein is deze kandidaat-standaard bedoeld?	Sociaal domein
3 Waar kunnen we meer informatie vinden over deze kandidaat-standaard?	https://www.notion.so/platformvoordienstverlening/Werkgroep-refinement-externe-Taak-1a178b5f4db48010b86bfa36059eaf67
Beoordelingscriteria	
A Participatiekader	
1 Welk type kandidaat standaard betreft het?	API
2 Voldoet de API aan een Open Standaard?	Ja
3 Worden de REST API Design Rules toegepast?	Ja
4 Worden de OpenAPI-specificaties toegepast?	Ja
B Architectuurkader	
7 Past het binnen de GEMMA-architectuur?	Ja
8 Is de data gescheiden van de applicatie?	Ja
C Interoperabiliteitskader	
9 Worden erkende standaarden gebruikt?	Ja
10 Is er goede documentatie beschikbaar?	Ja
D Organisatorisch kader	
11 Is er een actieve community aanwezig?	Ja
12 Wie is de contactpersoon?	Ronny Changoe
13 Wat zijn de contactgegevens (e-mail/telefoon)?	06-123456789
E Juridisch kader	
14 Voldoet de oplossing aan de wettelijke eisen?	Ja
15 Is er sprake van 'security by design'?	Ja
F Technisch kader	
16 Is tooling of een SDK beschikbaar?	Ja
17 Is de oplossing modulair opgebouwd?	Ja
G Kwaliteitskader	
18 Zijn er testtools beschikbaar?	Ja
19 Is er een korte beschrijving van de beschikbare tools?	Ja
20 Is de oplossing bewezen in de praktijk?	Ja
21 Bij welke gemeente(n) is dit bewezen?	Gemeente Den Haag
H Innovatie	
22 Draagt de oplossing bij aan vernieuwing?	Ja
Organisatie	
1 Wat is de naam van de organisatie?	Gemeente Den Haag
2 Wat is de naam van de contactpersoon?	Marco Simons
3 Wat is de functie van de contactpersoon?	Developer
4 Wat is het e-mailadres van de contactpersoon?	info@marcosimons.nl
5 Wat is het telefoonnummer van de contactpersoon?	06-123456799

CG Kandidaat Standaard

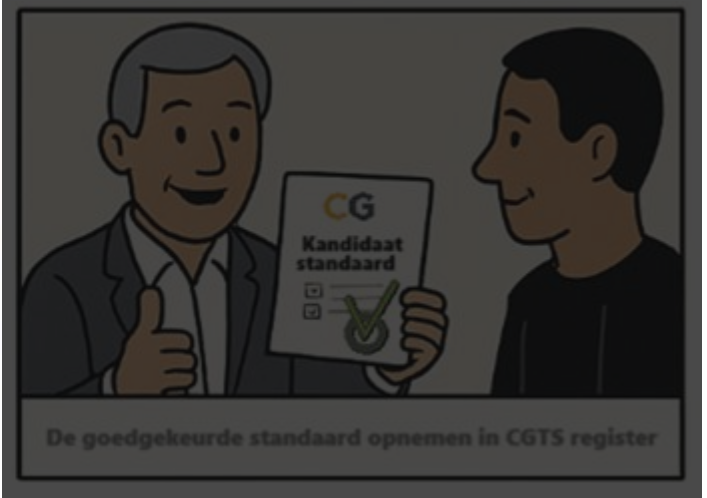

Controleren aangeleverde aanvraag

- Aanvullende informatie ophalen
- Controle op volledigheid
- Inhoudelijk correct
- Eenduidigheid

CG Kandidaat Standaard

Beoordeling d.m.v. vastgestelde criteria

Basisinformatie				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	Antwoorden
Akkoord ✓	Wat is de naam van de standaard?	De naam moet uniek en herkenbaar zijn.	Een unieke naam voorkomt verwarring met andere standaarden en verhoogt de vindbaarheid.	MijnTaken
Akkoord ✓	Wat is de verkorte naam van de standaard?	De afkorting moet eenduidig en gangbaar zijn.	Een herkenbare afkorting vereenvoudigt communicatie tussen partijen.	Mijntaken
Akkoord ✓	Wat is de omschrijving van de standaard?	De omschrijving moet volledig en begrijpelijk zijn.	Een duidelijke omschrijving helpt stakeholders snel de relevantie van de standaard in te schatten.	Taken voor burger, bedrijven die door een overheidsorganisatie zijn geïnitieerd
Inhoudelijke specificaties				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	Antwoorden
Akkoord ✓	In welke ontwikkelfase bevindt de standaard zich?	De fase moet minimaal .. zijn	Dit bepaalt de mate van betrouwbaarheid en toepasbaarheid van de standaard.	In productie
Akkoord ✓	Voor welk domein is deze kandidaat-standaard bedoeld?	Het domein moet aansluiten bij gemeentelijke taken of ketens.	Zo kan beter worden beoordeeld of de standaard relevant is voor de doelgroep.	Sociaal domein
Akkoord ✓	Waar kunnen we meer informatie vinden over deze kandidaat-standaard?	Een toegankelijke, actuele informatiebron moet beschikbaar zijn.	Transparantie bevordert adoptie en toetsing.	https://www.notion.so/platformvoordienstverlening/Werkgroep-refinement-externe-Taak-1a178b5f4db48010b86bfa36059eaf67
Beoordelingscriteria Participatiekader				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	Antwoorden
Akkoord ✓	Welk type kandidaat standaard betreft het?	Het type moet of applicatie of component of dataset of API zijn	Een juiste classificatie is nodig om de juiste beoordelingscriteria toe te passen.	API
Akkoord ✓	Voldoet de API aan een Open Standaard?	Alleen open standaarden zijn toegestaan.	Open standaarden waarborgen toegankelijkheid en onafhankelijkheid.	Ja
Akkoord ✓	Worden de REST API Design Rules toegepast?	Toepassing van landelijke API-richtlijnen is vereist.	Dit verhoogt de consistentie, onderhoudbaarheid en integratie met andere systemen.	Ja
Akkoord ✓	Worden de OpenAPI-specificaties toegepast?	De specificaties moeten beschikbaar zijn.	Hiermee wordt duidelijk hoe de API werkt en kunnen ontwikkelaars eenvoudiger koppelen.	Ja
Architectuurkader				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	
Akkoord ✓	Past het binnen de GEMMA-architectuur?	Aansluiting op GEMMA is vereist.	Dit zorgt voor compatibiliteit met bestaande gemeentelijke referentiearchitecturen.	Ja
Akkoord ✓	Is de data gescheiden van de applicatie?	Scheiding van data en logica is vereist.	Dit maakt uitwisseling, analyse en beheer eenvoudiger en toekomstbestendiger.	Ja
Interoperabiliteitskader				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	
Akkoord ✓	Worden erkende standaarden gebruikt?	Gebruik van erkende (NORA/Forum Standaardisatie) standaarden is verplicht.	Dit bevordert gegevensuitwisseling en vermindert vendor lock-in.	Ja
Akkoord ✓	Is er goede documentatie beschikbaar?	Documentatie moet volledig en actueel zijn.	Dit vergemakkelijkt implementatie, beheer en doorontwikkeling.	Ja
Organisatorisch kader				
Resultaat	Item	Criterium	Beargumentering	Antwoorden
Akkoord ✓	Is er een actieve community aanwezig?	Een actieve community is gewenst.	Dit stimuleert kennisdeling, snelle foutoplossing en doorontwikkeling.	Ja
Akkoord ✓	Wie is de contactpersoon?	De contactpersoon moet bekend zijn.	Dit is nodig voor vragen, updates of meldingen over de standaard.	Marco Simons
Akkoord ✓	Wat zijn de contactgegevens?	E-mailadres en telefoonnummer moeten beschikbaar zijn.	Direct contact is essentieel voor ondersteuning en samenwerking.	info@marcosimons.nl
Juridisch kader				
Akkoord ✓	Voldoet de oplossing aan de wettelijke eisen?	Voldoen aan wet- en regelgeving is verplicht.	Bijvoorbeeld AVG, Archiefwet of Wet digitale overheid.	Ja
Akkoord ✓	Is er sprake van 'security by design'?	Security moet integraal zijn meegenomen.	Preventieve beveiliging is noodzakelijk voor publieke gegevens en diensten.	Ja

CG Kandidaat Standaard

CGTS Register

CGTS Register					
Nr	Werknaam van het project	Doel en omschrijving van het project	Wat is het onderwerp/object wat je wilt standaardiseren	Datum in register	Status
1	Onderteken-interacties in een ZGW-landschap	Het primaire doel is het inrichten van software-integraties mogelijk te maken en eenvoudig te houden, de effecten op dienstverlening zijn indirect	Een standaard voor onderteken-interacties binnen de ZGW-API's	01-03-2025	Goedgekeurd
2	OpenZaak Machtigen	ZGW API – Via uitbreiding op OpenZaak	Machtigen via DigiD en e-Herkenning binnen OpenZaak (o.a. voor bewindvoering)	01-03-2025	Goedgekeurd
3	Open Klant aanpassing / uitbreiding	Klantinteracties API (concept) https://vng-realisatie.github.io/klantinteracties/	Aanpassing informatiemodel voor klantcontacten (gebruik van bestaande API's)	01-03-2025	Goedgekeurd
4	Product en Diensten (type) Catalogus	PDC / PTC	In ontwikkeling	01-03-2025	Goedgekeurd
5	Verzoeken Taken en Berichten	VTB	In ontwikkeling	01-03-2025	Goedgekeurd
6	Proposal Samenwerkingsverbanden	GGM	Introduceren van het concept Samenwerkingsverband	01-03-2025	Goedgekeurd
7	Verbeteren inkomensdomein	GGM	Implementatie van het GBI	01-03-2025	Goedgekeurd
8	Financiën	GGM	Een generiek datamodel voor financiële gegevens van de gemeente	01-03-2025	Goedgekeurd
9	Catalogi	API voor opslag en ontsluiting van zaaktype-catalogi, zaaktypen en onderliggende typen	CRUD API voor zaaktypecatalogi, zaaktype en onderliggende typen	21-05-2025	Goedgekeurd
10	Mijn.Taken	Taken voor burger, bedrijven die door overheidsorganisatie zijn geïnitieerd	Standaard voor interacties van taken binnen de gemeente. Geen betrekking op een specifiek domein	27-05-2025	Goedgekeurd
11					

Aanvraag CGTS

Introductie
Uitleg procedure
Criteria
Toelichting
Begrippenkader

Werkgroep Zelfscan (door Edwin van Dijk)

Opdracht en Werkgroep

Opdracht

Een zelfscan maken die..

Inzicht geeft in
waar een gemeente staat
in deze transitie en welke
vervolgstappen per thema
mogelijk of nodig zijn.

Werkgroep

Rick – Gemeente Bronckhorst

Jet – Gemeente Moerwijk

Paula - Nieuwkoop

Wouter – ONS Shared Serv. center

Els – Common Ground

Jorinde - Common Ground

Martin – Common Ground

Edwin – Common Ground

Er is nog ruimte voor collega's!

Meer dan alleen techniek

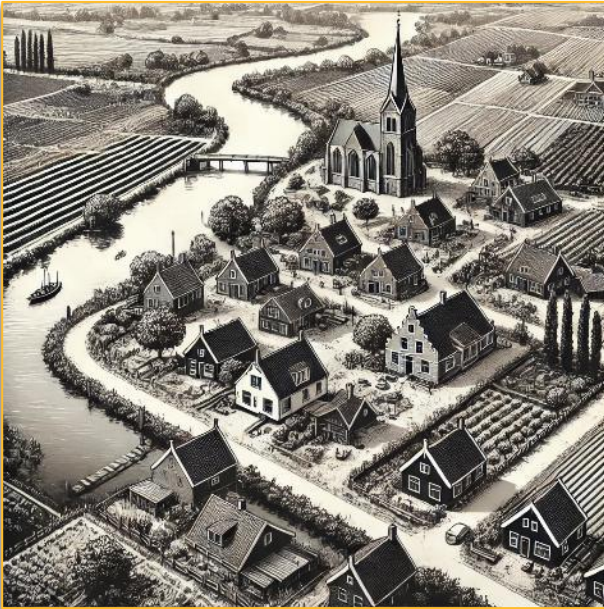
7 thema's

1. Inzicht en visie
2. Organisatie en regie
3. Data en applicaties
4. Inkoop en leveranciers
5. Implementatie en beheer
6. Samenwerking en community
7. Cultuur en verandervaardigheid

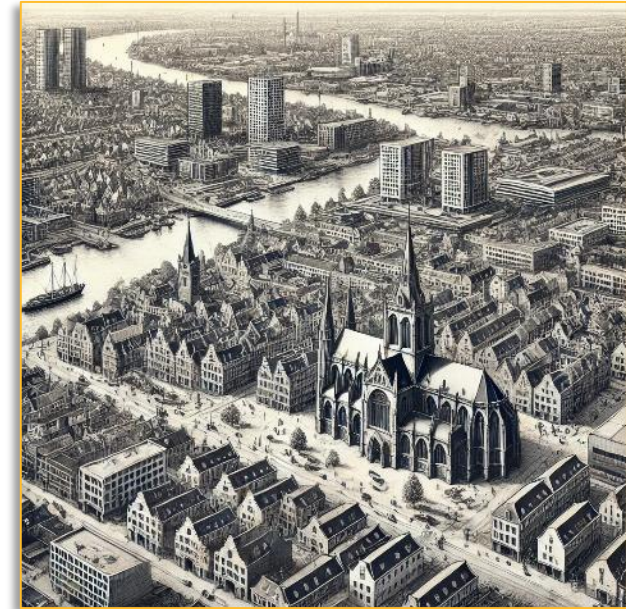
Op verschillende niveaus

Light

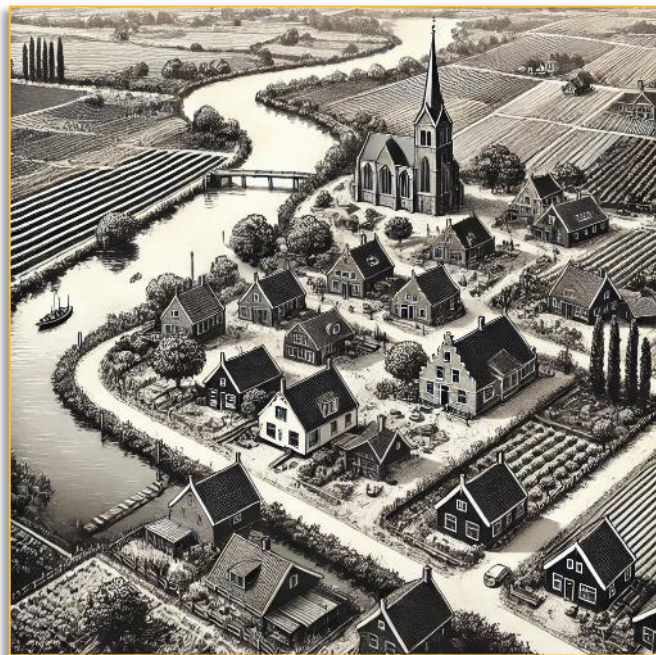
Standaard

Pro

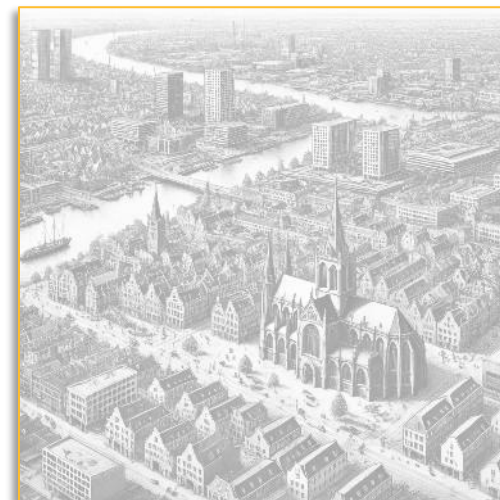
Te beginnen met 2 niveaus

Light

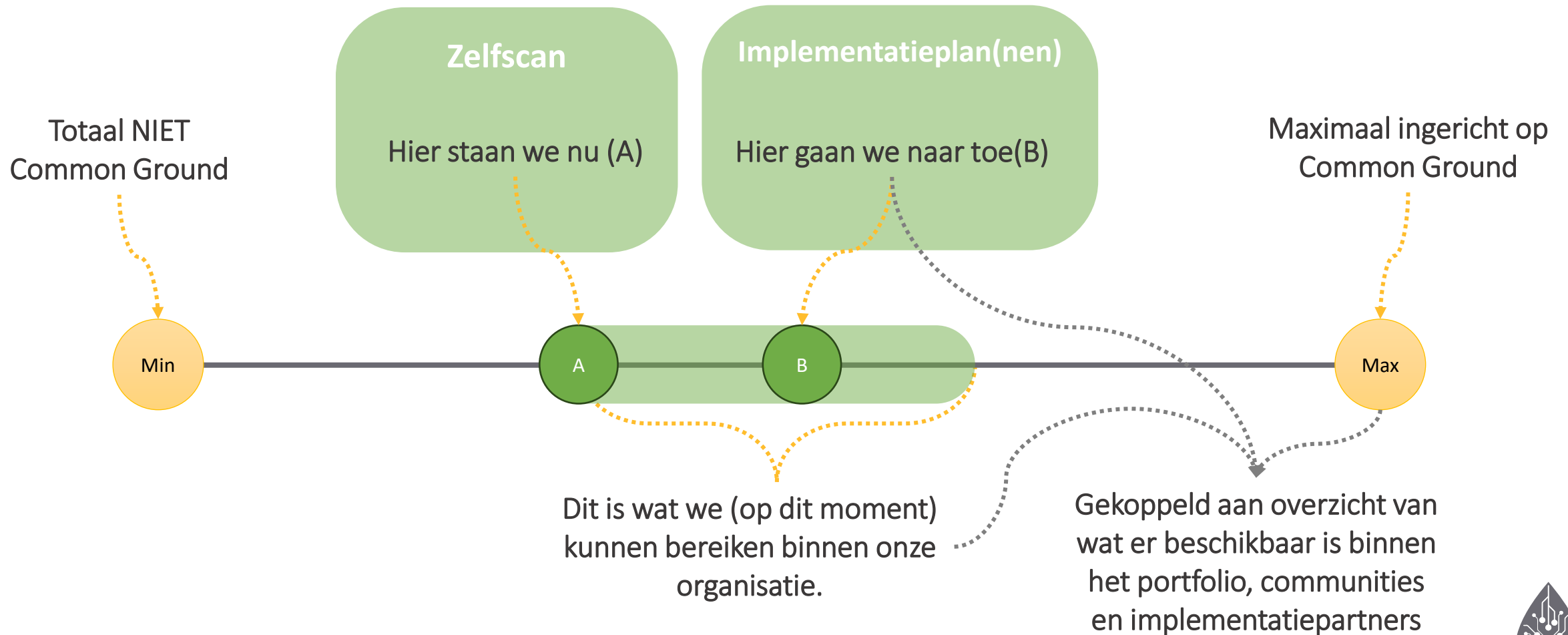
Standaard

Pro

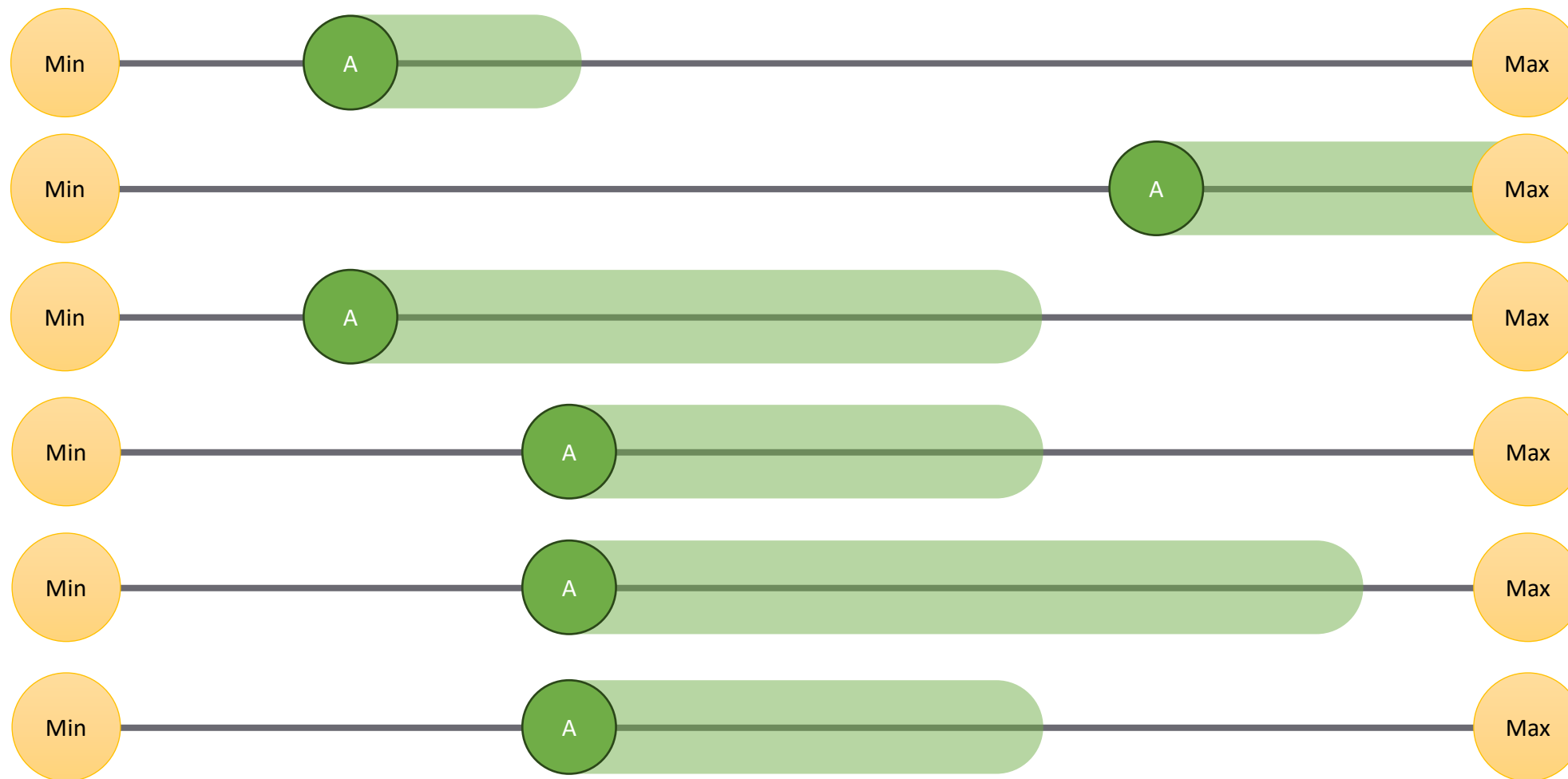

Waar sta je / wat is er mogelijk

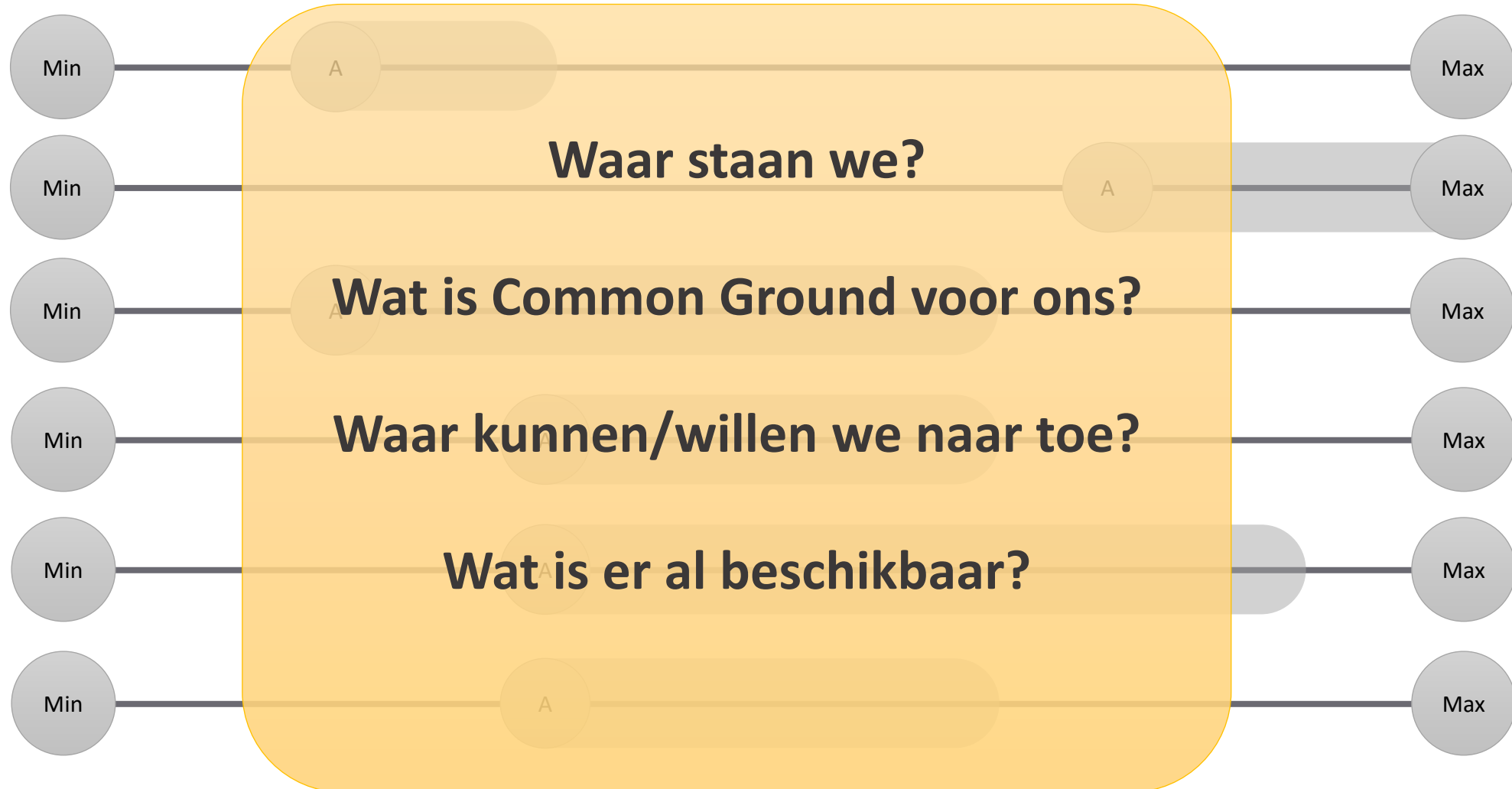

Waar sta je / wat is er mogelijk

Meerdere stellingen per thema

Waar sta je / wat is er mogelijk

Basis voor vervolg

Eerste conceptversie

LIGHT-VERSIE

A. Inzicht en visie

De stellingen in dit onderdeel helpen gemeenten hun bewustzijn en positionering ten aanzien van Common Ground in kaart te brengen. Ze stimuleren reflectie op de noodzaak van gemeentelijke regie op gegevens, de ontwikkeling van een gedeeld beeld van de scheiding tussen data en applicatie, en de waarde van data bij de bron. Door te beoordelen waar de organisatie staat in haar visie en oriëntatie, ontstaat ruimte voor structurele keuzes die hergebruik bevorderen en aansluiten op open standaarden en API's. Een heldere visie vormt de basis voor het maken van toekomstgerichte architectuurkeuzes.

Handleiding gebruik zelfscan Common Ground

De Zelfscan Common Ground helpt gemeenten inzicht te krijgen in hun volwassenheid op het gebied van Common Ground. De scan ondersteunt gemeenten bij het bepalen van vervolgstappen richting een toekomstbestendige informatievoorziening. Er zijn drie versies beschikbaar: Light, Standaard en Pro. Deze handleiding helpt bij het kiezen en gebruiken van de juiste versie.

Welke versie van de zelfscan past het best bij jouw gemeente?

Versie	Wanneer gebruiken?	Kenmerken	Voorbeelden van gebruik
Light	Beginfase: weinig bekendheid met Common Ground	- drie thema's: visie, organisatie, data - Snel in te vullen (30-45 min) - Bewustwording centraal	- Startgesprek in MT of directie - Eerste verkenning in een kleinere gemeente - Gemeente met weinig capaciteit ter oriëntatie
Standaard	Gemeente met eerste stappen richting CG	- zeven thema's - 6 stellingen per thema - Score en toelichting per vraag - Actiegerichte output	- Informatievisie of implementatieplan - Kick-off bij transformatietraject - Input voor collegevoorstel
Pro	Gemeente met actieve CG-componenten of samenwerking	- Zelfde thema's als Standaard - Meerdere respondenten - Benchmarkmogelijkheden	- Monitoring van voortgang - Jaarlijkse evaluatie - Interne dialoog beleid-uitvoering-techniek

5. Zichtbaarheid op VNG/GitHub
6. Netwerken voor bundeling

Geen aanwezigheid online.
Solitaire aanbestedingen.

STANDAARDVERSIE

A. Inzicht en visie

Een toekomstgerichte organisatie die wil werken volgens de principes van Common Ground, heeft allereerst een gedeeld inzicht en gedragen visie nodig. Dit onderwerp helpt gemeenten te bepalen in hoeverre gemeentelijke regie op gegevens is verankerd in strategisch beleid, of data bij de bron wordt meegenomen in toekomstbeelden, en hoe de organisatie haar keuzes onderbouwt met open standaarden en API's. Een duidelijke visie draagt bij aan de herbruikbaarheid van oplossingen en ondersteunt het maken van duurzame keuzes rond de scheiding van data en applicatie.

Stelling	1 (Startend)	2 (Basis)	3 (Gevorderd)	4 (Verankerd)
1. CG is opgenomen in beleids-	CG niet genoemd; beleid focust op bestaande IT	CG genoemd als	CG-principes	CG leidraad; KPI-gestuurde voortgang in alle plannen.

C. Data en applicaties

Een belangrijk fundament van Common Ground ligt in de technische inrichting van het landschap. Dit onderwerp helpt gemeenten zicht te krijgen op de mate waarin ze werken met open standaarden en API's, hun data losgekoppeld hebben van applicaties (scheiding van data en applicatie), en of data bij de bron wordt beheerd via dienstgerichte architecturen. Daarnaast is van belang of gegevensstromen en hergebruik inzichtelijk zijn gemaakt, wat bijdraagt aan herbruikbaarheid en gemeentelijke regie op gegevens.

Stelling	1	2	3	4
1. Gebruik van API's	Uitwisseling via database-koppelingen/exports.	Enkele interne REST-API-proeven.	Standaard REST-API's productief; extern mogelijk.	API-first beleid; versies beheerd en gemonitord.
2. Data los van applicaties	Data opgesloten in monolieten.	Eerste data-services losgeweekt.	Kernregistraties aparte dataaag; services.	Data volledig dienstgericht; applicaties vervangbaar.
3. Overzicht gegevensstromen	Overzicht ontbreekt of verouderd.	Inventarisatie gestart, incompleet.	Centrale catalogus maandelijks bijgewerkt.	Dynamische catalogus gekoppeld aan CI/CD.
4. Modulair applicatielandschap	Monolithische applicaties overheersen.	Nieuwbouw gebruikt microservices; legacy niet.	Referentie-architectuur: helpt landschap voldoet.	Modulair ontwerp norm; container-deploybaar.
5. Datatoegang in contracten	Leveranciers bieden alleen UI-toegang.	Eisen genoemd, niet contractueel.	Contracten eisen API's en databezit.	Open-standaarden & exit-scenario's gehandhaafd.
6. Gebruik landelijke specificaties	Onbekend met landelijke specs.	Proof-of-concept in oriëntatie.	ZGW/Haal-Centraal-API's in productie.	Bijdrage aan specs; compliance geaudit.

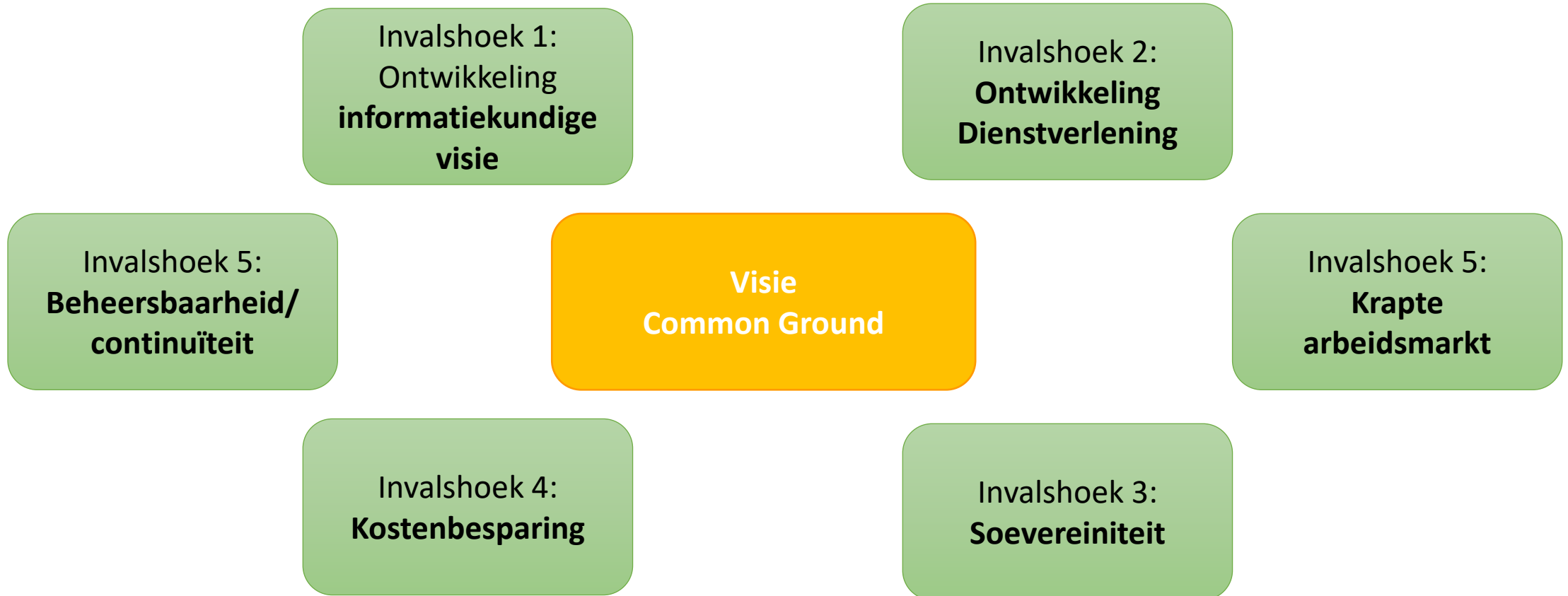
CG-principes	CG leidraad; KPI-gestuurde voortgang in alle plannen.
Organisatie-breed eigendom; stuurt prioritering en budget.	Bestuur monitort actief en koppelt aan digitale agenda.
Doelen onderdeel van meerjarige CG-roadmap.	CG-impact periodiek op MT-agenda; leidt tot opdrachten.
Richtlijnen verplicht; afwijkingen vereisen MT-besluit.	
Inkoop vast nu projectteams.	Inkoop initieert marktconsultaties.

Werkgroep I-visie (door Dick Laan)

Als..... speerpunt is, hoe bereik je dat dan met CG?

Thema's zijn onderling te relateren.

Teksten voor verschillende doelgroepen

- Raad / College
- Management
- Adviseurs

Kant en klare teksten voor gebruik door gemeenten in hun visie-documenten, gericht op verschillende doelgroepen

Bedankt voor uw aandacht!

